

ТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ СВИНЕЙ

Л.І. Белевят, студент (lila.belevyat@gmail.com)

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Бондар А.О.

Миколаївський національний аграрний університет

Високоприбутковим або збитковим може виявитись вирощування свиней, бізнес план не завжди може відобразити справжню картину. Адже крім витрат на корм та утримання свиней потрібно брати до уваги, яка була обрана порода, і за якою методикою здійснюють відгодівлю тварин. Зовсім не обов'язково слідувати традиційним правилам свинарства - вирощування свиней за новими технологіями може виявитись куди більш вигідним і ефективним.

Ключові слова: двофазна технологія, датська технологія, канадська технологія, свинарники.

Постановка проблеми. Сьогодні перед вітчизняним свинарством стоїть завдання не просто зробити свинину, але зробити її з найменшими витратами, енергоресурсів, кормів, ветпрепаратів, знизити трудовитрати при утриманні тварин, забезпечуючи їм необхідну комфортність. Тому в запропонованих сучасних системах утримання для всіх статево-вікових груп свиней використовуються рішення, які забезпечують тваринам потрібні параметри середовища проживання. Це обумовлює необхідність реконструкції ферм, заміни старого свинарського устаткування новими технологіями, що відповідають всім зоотехнічним вимогам [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До питань інноваційного розвитку свинарства, його інтенсифікації та індустріалізації, оновлення матеріально-технічної бази, підвищення ефективності звертались у своїх дослідженнях І. Нікітченко, З. Гільман [4] та ще багато вітчизняних вчених. Проте дослідники мають зовсім різне бачення відносно перспектив розвитку свинарства.

Постановка завдання. Розглянути технології утримання свиней.

Теоретичне обґрунтування проведених досліджень. У свинарських комплексах для профілактики, особливо інфекційних, захворювань серйозну увагу приділяють організації ветеринарно-санітарного забезпечення. Вони повинні знаходитися на режимі підприємства із замкнутим циклом виробництва. Усі робітники і фахівці зобов'язані суворо дотримуватися санітарний режим. Досвід

експлуатації комплексів показує, що доцільно з санпропускника мати самостійні входи на ділянку репродукції та цех відгодівлі. Ці дві ділянки мають бути відокремлені, щоб працівники репродукторних ділянки не мали можливості відвідувати цех відгодівлі, і навпаки. Кожен робочий виробничої зони має право заходити тільки в ті ізольовані сектора корпусів, які визначені службовим становищем. Для забезпечення ефективності виробництва свинини на промисловій основі встановлений багатоступінчастий ветеринарний контроль над дотриманням правил відбору тварин за племінними якостями і благополуччям їх по заразних хворобах у господарствах-постачальниках, на шляху прямування і в карантинних приміщеннях комплексів. Транспортування свиней від господарства-постачальника до комплексу здійснюють в спеціально обладнаних автомашинах або залізничним транспортом. На шляху прямування тварин забезпечують в достатній кількості доброякісними кормами та водою.

Після прибуття в комплекс свиней миють теплою водою, обробляють 0,5%-ним розчином хлорофосу, використовуючи стаціонарні душові установки або пересувні дезінфікуючі установки, і після обсушування розміщують в окремі бокси карантинного приміщення. При переміщенні з одного корпусу в інший свиней ретельно миють, а шкірний покрив обробляють дезінфікуючими препаратами. Репродукторних сектор на підприємствах із замкнутим циклом виробництва повинен знаходитися від зони відгодівлі не ближче 100 м, мати легке огороження і смугу лісонасадження шириною в 20 м. На репродукторних фермах для утримання хворих тварин, підозрілих щодо інфекційних хвороб, передбачений ізолятор, що складається з окремих боксів, з розрахунку 1% від кількості дорослого поголів'я.

На репродукторних фермах в приміщеннях на період опоросу встановлені спеціальні металеві ємності, в які збирають посліди і трупи поросят протягом дня. Два рази на добу (вранці і ввечері) ці ємності вивозять в утильцех, конфіскати збирають у контейнери і відправляють на санітарний завод (утильзавод). Після звільнення ємності ретельно миють, дезінфікують і доставляють на місце. Головне завдання ветеринарних фахівців на сучасних свинарських підприємствах полягає в тому, щоб попередити виникнення серед свиней різних хвороб, а в разі їх появи швидко і точно поставити діагноз і вжити заходів до їх ліквідації.

Особливо серйозна увага в цілях профілактики всіх хвороб ще при проектуванні і будівництві звертають на утеплення огорожувальних конструкцій будівель (стін, стель, підлоги і т. д.). У свинарниках для утримання племінних

свиноматок в секції розміщують по 2030 голів. Верстати в свинарниках для утримання тварин розташовують в 2 ряди, щоб забезпечити хороше природне освітлення всередині приміщення. На фермах для племінних тварин передбачають значно більшу площу в верстаті, а деякі групи свиней утримують в індивідуальних станках [2].

Нові технології вирощування свиней: датська, двофазна і канадська технології. Слід відразу зазначити, що датська методика більше підходить для великих свинарських комплексів, канадську так само можна застосовувати і в малих господарствах.

Згідно датською технологією тварини утримуються в станках по 30 особин на щільних підлогах, забезпечених самоспальною системою видалення гною в спеціальні бетонні ванни. Підлоги влаштовують комбіновані: для поросят на дорошуванні–пластикові (більше гігієнічні і комфортні), для свиноматок і свиней на відгодівлі–бетонні щільні, які краще витримують вагові навантаження і відрізняються стійкістю до механічних пошкоджень. У свинарнику обладнуються пологові верстати та окремі верстати для супоросних свиноматок. Для обігріву поросят споруджується спеціальне лігво, оснащене обігрівальними панелями або лампами інфрачервоного випромінювання. Система вентиляції може бути простою, а от проведення автоматичної лінії подачі корму і теплої води приділяють особливу увагу. Крім того, працівниками свиногомплексу щодня проводяться необхідні ветеринарні процедури і робляться профілактичні заходи проти основних захворювань свиней.

Датська технологія вирощування свиней має ряд переваг:

- вона підходить тваринам будь-якого віку;
- забезпечує автоматизацію основних процесів догляду за свинями;
- знижує трудові витрати на обслуговування ферми;
- створює комфортні умови, відповідні санітарно-гігієнічним нормам;
- зменшує стресові і конфліктні ситуації серед тварин.

В результаті при раціональній витраті корму молодняк інтенсивно розвивається, і валове виробництво свинини збільшується відсотків на п'ятнадцять. Канадська технологія відома також як технологія холодного утримання, ця методика викликає у свинарів все більший інтерес, хоча серед вітчизняних фахівців не припиняються суперечки про її ефективність в суворих кліматичних умовах нашої країни.

Основні принципи канадської технології:

- установка просторого тентового ангара замість хліва для свиней;

- глибока незмінна підстилка із соломи або деревних стружок, тирси та інших органічних матеріалів;
- обладнання ферми поїлками з автопідігрівом і бункерними годівницями з комбікормом для вільного доступу тварин до води і корму в будь-який час;
- утримання свиней численними однорідними групами.

Спочатку шар підстилки становить близько 20 см, надалі його додають у міру зволоження. Відбувається процес компостування підстилки з гноєм, в результаті чого навіть взимк підстилковий шар буде зберігати температуру до +15°, обігрівуючи свиней. Головне при цьому – не допускати протягів. Вирощування свиней за канадською технологією зручно тим, що в спорудженні розмірами 11х33 м можна утримувати до 250 голів, при цьому тварини вільно переміщуються по всьому ангару, розвиваючи свої м'язи і кісткову систему, зміцнюють імунітет і підвищують продуктивність за рахунок впливу на їх організм тепла і холоду, прямого і розсіяного сонячного світла. У таких умовах вага свині щодня збільшується на 500 г на добу, і підвищуються смакові характеристики м'яса. До додаткових плюсів холодного змісту належить відсутність витрат на регулярне чищення приміщення і мінімальні витрати на зведення ангара.

Канадську технологію застосовують для утримання свиноматок, кнурів і свиней на відгодівлі. Після закінчення відгодівлі всіх свиней з ангара віддають на м'ясокомбінат, спорудження очищають від гною, відмивають, дезінфікують і готують для наступної групи тварин.

Двофазна технологія зазвичай у великих свинарських господарствах вирощування свиней на м'ясо здійснюється за трифазною технологією: в підсисний період поросята містяться в маточниках, потім переводяться в спеціалізовані приміщення для дорощування, і з чотирьох місяців перебувають у свинарниках–відгодівельниках до досягнення забійної ваги. Такі перегрупування викликають у тварин стрес і призводять до зниження продуктивності. Прискорення росту і розвитку поросят, а також більшої виживаності от'ємишей, можна домогтися за допомогою двофазної системи, при якій незміцнілий молодняк до переведення в відгодівельник (до трьох–чотирьохмісяців) продовжує залишатися в звичній обстановці маточного верстата. Свиноматок для зручності формують в групи за строками поросності, щоб домогтися «дружних» опоросів. Після відлучення поросят (у віці одного –півтора місяців) свиноматок переводять

з маточного верстата в інше приміщення свинарника. Такий підхід дозволяє більш інтенсивно використовувати свиноматок, отримуючи по 2-2,2 опоросу на рік.

В даний час фахівці визнають двухфазну технологію вирощування свиней більш ефективною, ніж трифазну, адже відмова від частих перегруповань та перегонів зводить до мінімуму стресовий стан тварин і позитивно впливає на їх розвиток, що призводить до помітного збільшення виробництва свинини [3].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Свинарники, а так само інші будівлі і споруди проектують, реконструюють та будують за типовими проектами, розробленими у відповідності до норм технологічного проектування свинарських ферм. Приміщення для утримання свиней і допоміжні будівлі повинні бути економічними і за своїми габаритами відповідати вимогам технологічного процесу. Типові проекти свинарських ферм випускаються в двох конструктивних варіантах – каркасного та безкаркасного типів. Свинарники будують з суміщеним покриттям (без горищ) і з горизонтальними покриттями (з горищами). Для забезпечення нормального мікроклімату в свинарниках особливу увагу приділяють надійності теплозахисту огорож (стін, стель, підлог), вентиляції, а так само щільності розміщення свиней. На території ферми для комплексу свинарники й інші будівлі мають у своєму розпорядженні компактно.

При відгодівлі ставиться завдання отримати від тварин максимальний приріст маси в короткі терміни. Успіх відгодівлі залежить не тільки від породи, рівня і техніки годівлі, але і від умов утримання.

Список використаних джерел

1. Поліпшення санітарно гігієнічних умов утримання тварин на фермі [Електронний ресурс] – Веб-сайт. – режим доступу: http://ua-referat.com/Поліпшення_санітарно_гігієнічних_умов_утримання_тварин.
2. Ветеринарно-санітарні вимоги по свинарським господарствам [Електронний ресурс] – Веб-сайт. – режим доступу: http://ua.6сotочек .рф/svini/2089-ветеринарно_санітарні_вимоги_до_свинарским. html.
3. Нові технології вирощування свиней: холодну зміст, двофазна і канадська технологія [Електронний ресурс] – Веб-сайт. – режим доступу: <http://www.dilyanka.ru/fermerstvo/novi-texnologiy%D1%97-viroshhuvannya-sviney-xolodnu-znist-dvo fazna-i-kanadska-texnologiya. html>.
4. Нікітченко І. Н. Довідник по свинарству / І. Н. Нікітченко, З.Д. Гільман. – Мінск: Урожай, 1984. –202с.